

Š

šafárik » *had domový*

gazdíčko, hospodárik

šalińc, šalinc, šalunc, šelińc, szalińc

morský *Purtek*

Zemepisný názov: Šalinci – obec v Slovinsku

šarac (srbsky) *tátoš*

kôň srbského bohatiera Marka Kraljevića

šarha

(maď. *šarga* = žltočervený)

1. *kat*, červený majster

2. kto zabíja staré alebo choré psy

šarkan, šiarkan

lit. *sarkan* = červený

rus. *Skim zver, Skimen*, maď. *sárkány*, angl. *amphiptere*

(turecky) - okrídlený had alebo jašter, premenený had. Jazdí na koni, na pleci má sokola alebo havrana, za ním ide čierny pes. Je vládcom drakov. Na rozdiel od draka, má len dve nohy » *drak*.

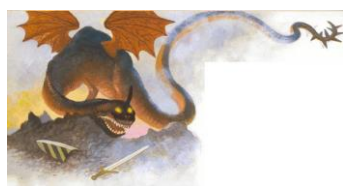
Pod vplyvom cirkvi sa zobrazuje aj ako okrídlený lev (*mantikora*).

Býva v hore vedľa Váhu, bol zaznamenaný aj vo Vajnorochoch.

Pomenovanie šarkana môže pochádzať z pomenovania žar-kaňa » *Kania*.

V maďarskej mytológii je sárkány búrkový démon. Ako drak sa zdržuje v koreňoch *stromu života*.

Zemepisný názov: obec Šarkan na Slovensku

šarlatán

(lat. skarlatan = šarlach)

neodborný liečiteľ, mastičkár. Ten, čo neúspešne liečil šarlach. Prenesene klamár

» čarodejník

ščava (šťava) » cica

ščekotun

rus. ščekotať = šteklieť

šteklivec

mužský princíp *laskotuchy* (ščekotalky, ščekotuchy). Zvábi človeka do lesa a môže ho ušteklieť aj na smrť. V niektorých oblastiach sedávajú na okraji postele a v noci šteklia deti, takže je to aj stelesnená choroba nadmerného náreku detí, revún, rus. vopun, dikarjam, dikarjon,

prenesene: malý pohlavný úd

Ale *štekotúň* je strážca pokladov.

Ščezby » Pek

ščéznik, ščezún, ščezúna

ukraj. ščez = zmizol, stratil sa

v ukrajinskej mytológii zlý duch, ktorý prináša choroby ľuďom a zvierat. Rýchlo sa objaví a rýchlo aj zmizne. Ak sa mu podarí niekoho zarmútiť, smeje sa a tleska rukami. Ochrana pred ním je namaľovať kríž na dvere.

ščur

staroruský astrologický výraz pre nov; duch mesiaca

bulh. ščur = zatemnený, zatienený, zaclonený, pomätený,

rus. ščurít' = žmúriť, t.j. mesiac so zažmúreným viečkom

prepisom do neslovanských jazykov vzniklo Zcuor či Ztuor

prenesene alebo nesprávnym prekladom predok, otec;

praščur (prižmúrenie, lat. parascere) astrologicky znamená prvá noc po splne jarnej rovnodennosti t.j. *Velká noc*

do poľštiny prešlo ako praszczur = predok » čur, vývojom zo slova praščur = pravlast'. Šťúrat' = hrabať sa v zemi. V ukrajínčine ščur znamená aj hlodavec a chrobák žijúci v zemi (*Cryllotalpa*). Hady žijú tiež v zemi, had domový (*domovik*) a jašterka domová (*domoviča*) sú považované za duchov predkov, takže zrejme tu treba hľadať spojitost' slov jaščur - ščur - predok.

V ruštine ščur je aj druh vtáka (*Pinicola enucleator*).

Šebida (slovin.) *Sobota*

šemos dievas (balts.) *Simargl*

šembilje » prorokyňa, veštkyňa

slovin. Šimbilje, Šimbile, Švile od biblického mena Sibyla, Sibila

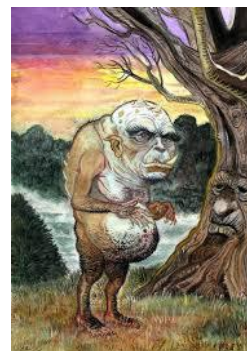
V slovinškom bájosloví je popísaných 13 prorokýň – šembilj, prevzatých z nemeckej literatúry z čias Karola IV (14. stor.) a tie boli prebraté z rímskej literatúry. Antická Sibyla napísala 13 vešteckých kníh.

Zemepisný názov: Šembilje - obec v Slovinsku

Šemík (česky) *tátoš*

V českých povestiach bol jeho pánom Horymír, vladyka neumětelský, ktorého Šemík zachránil pred istou smrťou nemeckými prísťahovalcami odvážnym skokom zo skaly u Vyšehradu.

Zemepisný názov: Šemíkovice – osada v Čechách

šentan, šent (slovin.) *satan*

Zemepisný názov: Šentanel – osada v Slovinsku

šeptún, šeptucha

poľ. mątwą t.j. manták, popleta, pletun

1. duch, ktorý svojím šepotom dokáže zatieniť myseľ a zamotať rozum, popliesť, šíriteľ klebiet, našepkávač

2. *znachor*, ktorý šepká zaklínadlá nad liečivými bylinkami (26. septembra).

Šeryčius, Szericzius » *Siričius*

šersnatyj (rus.) *moruš* » *mora*

rus.= chľpatý

Šesticha

rusalka na ruskej rieke Šesticha

ševradz, ševredz » *psotnik*

Šibač » *čibač*

šibačka

šľahačka, šmigust, smigust, šmigurst, kašub. dingus, dęgus, dyngus

1. zvyk na *Velkú noc*

2. zvyk ako vyplácanie prípovedného

šibanie prútkmi z vrby má zahnať nepriaznivé sily a omladiť (česky sa korbáčiku hovorí pomlázka) » *mládenkovanie*

Principiálne by mala životná sila a ohybnosť mladých vetvičiek pri šibaní prejsť na šibanú osobu alebo zviera. Šibanie vrbovými, lieskovými, jarabinovými alebo inými prútkmi sa používa za rovnakým účelom pri prvom výhone dobytky, koní, hydiny, oviec atď.

Šilinytis, Siliniczus (litov.) *Siliniež*

šilichan

šilikan, šilychan, šilikon, šlikun, šil'kan, šulikin, šulikon, šuljukun, šeljukin, šelikan, selikan, šeljukan, šoligan, šuškan, čulikon, čulikin, ukraj. šolyšin, šilychan, jakut. sjuljukan

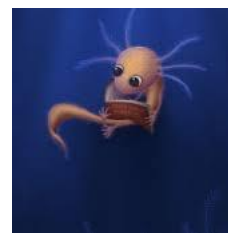
bulh. šulek = nemanželské dieťa, ukraj. šulika, šuljak = vták *kania*, komi. shuleikin = vodník

v ruských legendách malý nečistý duch v maske škodoradostného chlapca, chuligán, ktorý žije v prázdnych budovách. Veľký je ako vrabec a má na nohách kopytá, nosí špicatú čiapku. Šilichani vytĺkajú v ľade na potokoch a močiaroch diery. Vešajú sa na okoloidúcich, pália ich žeravým háčikom, kradnú im jedlo a vreckovky, motajú sa opitým pod nohami, aby spadli do dier v ľade alebo aspoň do záveja. Cez okná strašia deti alebo aj kradnú zásoby z domov. Najväčšiu aktivitu majú okolo slnovratov. V spojitosti s vodou je to *Šulininis*. Údajne je dieťa *kikimory*.

Je obdobný *karakondžulovi*.

Dodnes sa používa maska šilichana na maškarných večierkoch.

Na odplašenie šilichanov bolo treba obehnúť dedinu koňmi so zvončekmi – ruskou trojkou (trojzáprahom).

šiš

šiša, šišik, šišok, šišak, šiško, šiškun, šašok, šaško, šeška, šyš, šiškun,

foneticky: chiche, shishe, szyszak, szaszor

rus. šiš = nič, niečo nevýznamné

v ruských legendách názov pre rôznych duchov: nečistý duch, čert, démon; duch, ktorý žije vo vode, v lese, v stodole, v kúpeľi, atď. Môže obťažovať ľudí v kúpeľoch a saunách, vtedy sa volá kúpeľný šiš, ak je v stodole alebo sušiarňi obilia, nazýva sa stodoľný šiš (rus. rigačnyj šiš). V súčasnosti sa objavujú opití šiši na zábavách mládeže a obťažujú dievčatá aj chlapcov. Spoločným znakom je, že majú šišatú (kužeľovitú) hlavu. Jeho ženský princíp sa nazýva **šiškuňa**, je malá tučná, hrbatá s hrčovitými rukami.

zastaralo rus. šiš = špión

Šiš (kukiš) je symbolom *Psoty*. Ukázať šiš (figu) je prejavom pohrdania, výsmechu.

robiť šišoviny = robiť posmech.

šišiga

šišicha, šišica, šišičicha, šišiticha, šiškuňa, šošičicha, šošyčicha, šigoľa, foneticky: chichiga

(tiež *lesanica*)

lesná divožienka, najmä v ruskej mytológii. Je popisovaná ako biela, nahá a strapatá žena, ktorá svojou nahotou obťažuje a desí ľudí a opilcom nosí nešťastie; keď ju uvidia, čoskoro sa utopia alebo zomrú. Objavuje sa iba za súmraku. Podľa niektorých zdrojov trestá zlých majstrov.

šišimora » *kikimora, mora*

chichimora, hihimora, szyszymora,

Škaredá streda » *Popolec*

šklban - trhan, otrhanec, tulák

škópnik

škópnek, škópnjak, škópnjek, škómpnjek, škompnik

slovin. škop, škomp = otep slamy

ukrajin. perelésnik, perelestnik, rusk. bogňanij zmij (ohnivý had), golik zvjezda, tur. Pata – Kabusja = nočná mora, čuvašsky patavka bujs = letiaca bója

škópnik je pomenovanie vzdušných a nočných tvorov, zjavujúcich sa vo forme letiaceho horiaceho snopu, metly, horiaceho vtáka alebo postavy s horiacimi vlasmi. Predstavujú blúdiace duše zomrelého » *bludička, svetlonos, lietavica, ohniváč, perelesnik*.

Údajne tam, kde škopnik spadne na zem, bude krupobitie. Sú to stelesnené meteority a kométy tzv. augustové padajúce hviezdy, v súčasnej dobe zvané perzeidy, keďže vyletujú zo súhvezdia Perzea, ktoré sa v mytológii nazýva **Škopnikovo hniezdo**.

Podľa ruského bájoslovnia to zráža hviezdy z nebeského obzoru obor *Stvolim*.

V niektorých oblastiach sa prekrývajú so *zmokom*.

škrabinoha

škrabák, pucnoha

ošklivý dedko číhajúci na deti vracajúce sa domov so zablatenými nohami. Používa škrabák, hoblík alebo nôž na zoškrabovanie blata, či to bolí alebo nie. Jeho ženský princíp sa nazýva **škrabinožka**, robí to isté a je tiež škaredá.

škriatok

škrátek, šotek, šetek, škrat, škrata, škret, škrátelj, škrátljec, škráček, škrátec, škrítek, ztračec, svračec, krátek, kristek, čes. skřítek, skřet, křet, křístek, pol. *skrżat*, skrżatek, skrżot, krzot, skrybek, maľoludek, koryt. a slovin. škrábec, škrétle, škarific, bielorus. *chochlik*, chorv. skritek, sidek, rus. *ančutka*, litov. kaukas, stnem. scrat, scrato, nem. schrat, schretel

fonetické zápisy: shetek, ssetek, shotek, skritis, shkrat, shkratec, shkrata, shkriatek, shkzatek, šetek, škršítek, škrjatok

domáci bôžik, démon, čert sľubujúci zlato, malý potmehúdsy mužik vystrájajúci rozličné šibalstvá a zmätky vo svojom okolí, figliar, huncút. Máva zelený odev a červenú čapicu.

Väčšinou vždy niečo schová. Z toho vzniklo porekadlo, keď nemôžeme niečo nájsť: Šotek to vzal.

Zdržiava sa najradšej v kuchyni, kde je uschovaná soľ. Ak mu neponúkli zo všetkého, čo sa varilo v kuchyni, spôsobil šibalstvá: zhasol oheň v piecke, spôsobil puknutie hrnca. Ak sa mu nechá jedlo na novoročnú noc, zabezpečí šťastie na celý rok.

Kto sa ho chce zbaviť, musí na dvere pribiť dva plechové hady natreté na červeno t.j. odrušenie patogénnej zóny

Medzi škriatkov patria: *pikulík, trpaslík, rarach, zmok, piadimužik, domovik, bannik, polevik, humník, chlievnik, vodník, bahník a pod.* V apokryfných legendách sa nazývajú aj *Adamove deti*.

Prírodné škriatkovia majú na starosti jednotlivé časti prírody: mach má Machovníček (» *machovik*), trávu Trávovníček, papradie Papradníček, stromy Stromovníček, kvety Kvetovníček, skaly Skalníček, potoky Potočníček, *listin, kornevik, bútl'avníček* atď. » *lesovik*.

V slovinských legendách je známy Kosobrin.

Negatívny škrat sa nazýva *ork, orkus*, aj *gremlin*.

Ženskou obdobou škriatka je **škrata** (slovin. grdinica, ardina, hardina, pol. skrżeta).

Škurupej, Škurupeja

had, žijúci v koreňoch *stromu života*. Prebratý zo severskej mytológie, kde sa vyskytoval had v koreňoch stromu *Yggdrasil*.

Volá sa tak aj *Skiper*.

šľak

slov. = stopa, stupaj, šľapaj

nem. šlach = mŕtvica, porážka, kašub. Paralusz = paralyza, mŕtvica

Príslovia: Šľak aby ťa trafil = aby ťa porazilo, páli ako šľak = páli neznesiteľne ako pri porážke

Po porážke zostane fľak (stopa) na tele. Hovorilo sa aj : zalialo ho.

Šľak nie je žiaden duch, používa ako pomenovanie niečoho neznámeho, neurčitého: choď do šľaka, kýho šľaka...

Šľakwa (pol.) *Mokoša*

Šľakfa, Śliniąta, Ślakła

pol. = čľapkanica, brečka, daždivé počasie

Šluotražis

Szlotrazis (litov.) = vymetačka kútov, ale býva stotožňovaná aj s *hospodáričkom*.

šmatko » *smetek*

Šnejbrat

Šneibratas, Szejbrato, Schneibrat, Iszwambratus (boží brat?)

v baltskej mytológii boh chovu vtáctva a vtáčieho poľovníctva. Obetovali sa mu predovšetkým sliepky, kohúty, holuby a páv. Bol medzi poprednými bohmi v pruskej svätyni v Romuve (dnes Gurjevsk v Rusku).

Predpokladá sa, že to mohol byť zbožstvený nemecký rod (Schneibrett?) pri vysídľovaní Nemcov z Pruska.

šmigust » *šibačka*

šmigurst

duch šmigusta je považovaný za ochrancu teplých prameňov

šmolko

novodobé spracovanie vlastností *pikulíkov*, *raráškov*, *zmokov* a iných *škriatok*. **Šmolkovia** sú postavy hrajúce v novodobých komiksoch a vo filmoch. Všetci šmolkovia sú mužského pohlavia, iba **Šmolinka** je dievča.

» *Smolníček*, *trňáček*, *šutik*

šnjáva (slovin.) *mora*

gniava

šomhartenie - tanec v *maske*

šosač » *vodník*

šotek (čes.) *škriatok* (napr. tlačiarenský škriatok)

poľ. szetek, slovin. šetek, kašubs. bótk

foneticky : Ssetek, Ssotek, Zsetek, Zsotek

šperechtá, šperchta » *perechtá*

špírek » *pikulík*

poľ. szpirek, špirek, szpyrka

špiritavi (slovin.) *duch*

z latinského spiritus, po slovensky špiritus znamená denaturovaný lieh

šrákal, šrakakal

strakakarl, z nemeckého schrecklicher = príšerný, desivý,

čes. šrákati se = vlietť sa

je domáci škriatok so strapatou šticou. Rád schováva predmety, ktoré nie sú upratané na svojom mieste. Väčšinou sa nájdu niekde pri veľkom upratovaní alebo prestavbe domu. Tiež nemal rád strapaté deti, preto chodil za nimi s hrebeňom, aby ich učesal. Mal veľkú knihu, ktorú nikto, nikdy nečítal.

V novodobej produkcii sa toto pomenovanie (shrek, šrek) používa pre *zlobora*.

šrmjana » *armenka*

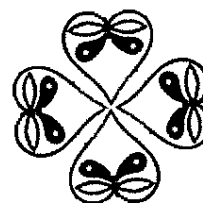
Šťastena

Fortuna, Tyché, Ščastie, *Sreča*

balts. Laima, Lajma, litov. Kunimirzsis ale aj Pilwite, lotyš. Laimas mâte
obdobná hindskej bohyni Lakshmi

vládkyňa osudu a šťastnej náhody, jedna z troch *sudičiek*. Jej symbolom je kríž zo srdiečok, t.j. štvorlístok, uložený do kruhu, zvaný **koleso šťastia**.

V tarote Kolo symbolizuje zákony cyklov: vrchol prežívame, keď dosiahneme najvyššieho bodu šťastia, odkiaľ budeme smerovať zas dole, aby sme znovu usilovali nahor. Sme v neustálom pohybe, jednak ako samostatné bytosti, ale aj ako súčasť neustále sa premieňajúceho vesmíru.

fráza: koleso šťastia sa krúti znamená, že šťastie je nestále, vrtkavé;

koleso sa obrátilo znamená, že šťastie prípadne nešťastie sa zmenilo.

Ak niekto nájde kónskú podkovu, popľuje ju, hodí za hlavu, aby mal šťastie na ceste, na ktorú sa vydal. Niekde sa pribíja nad dvere, ramenami dolu - Ω, aby sa v dome držalo šťastie. Ak sa otočí hore ramenami - U, prináša peniaze. Takže symbolom šťastia je aj podkova.

„Narodiť sa pod šťastnou hviezdou“ znamená, že postavenie hviezd v *zodiaku* bolo pozitívne a má úspech prinášajúci vplyv počas života.

šťastikovanie - želanie šťastia » *koledovanie*

štedrák - vianočné obradné pečivo

rus. bogača

Štedrý deň, Štedrý večer » *Vianoce*

rus. Sočeľnik, Sočevnik, bulh. Badni večer

nazýval sa aj *Babí večer*

Štedrec, pôvodne sa nazýval takto posledný deň v roku, súčasný Silvester.

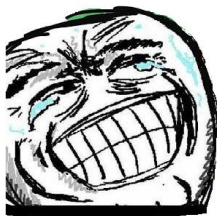
Štefan

v tento deň sa svätí ovos (26.decembra), kresťanský prekrytý sviatok *ovseň*

štekotúň, štekotalka » *kladnik*

poľ. szczekotun

šťikútnica

rus. ikotnica, ikota, govorucha

duch šťikavky (čkania), čes. škytavky. Štikavku mohol dostať človek na základe *uhranutia* nejakým čarodejníkom – magikom alebo posadnutím zlým duchom. Duch šťikavky spôsobuje hysterické záchvaty. Súčasne, keď niekto začká, bolí tieto zvuky považované za proctvo. Hlas, ktorý vydával chorý, sa považoval za hlas ducha choroby.

Špeciálnym druhom šťikútnice je nemota (nemucha), keď človek od čkania stratí reč.

Vraví sa: Ak sa Vám čká, niekto Vás práve spomína. Tiež sa hovorí, že pri čkaní sa duša rozpráva s Bohom.

Štorka, Štorklja » *Torka*

štrakakal

pomenovanie pochádza z nemeckého schrecklicher Kerl = hrozný chlap

strapatý škriatok v dlhom plášti, s kefov v jednej ruke a knihou v druhej ruke prenasleduje strapaté deti a snaží sa ich učesať kefov a knihou ich búcha po chrbte. Bol pozorovaný na českonemeckom pohraničí, napr. v meste Loket.

Štvanica » Divoká honba

štvanica je lov na zver uštvanú psami, prenesene prenasledovanie niekoho; štvanie je poburovanie proti niekomu

Štyridsiatnica

rus. soroki, soročini

oslava priletu 40 druhov vtákov z *Irije* 40 dní pred Veľkým piatkom. Lastovička má kľúče od raja. Lastovička je posvätným vtákom *Rugievíta*. Vtáci sú poslami slnka, znášajú vajcia, symbol života, narodenia, vzkriesenia. Je to oslava *Živy*. Sviatok sa spájal s prvým zahrmením blesku. Prekrýva sa so sviatkom *Baby Marty*.

Nazýva sa aj **Deň škovránkov** alebo aj **Deň bocianov** pretože v tento deň prilietajú sťahovavé vtáky. Pieklo sa pečivo v tvare vtákov (škovránkov, rus. žavoronki, poľ. wyrijuszki) a darovalo sa koledníkom. 20 dní pred Veľkým piatkom t.j. na nov mesiaca, sa piekli sušienky v tvare kríža – krížiky, ktoré symbolizovali nový

hospodársky rok – *Novoletie*.

Porekadlo: Lastovička jar začína, slávik končí.

Cirkvou prekryté 40 dňovým pôstnym obdobím » *popolcová streda*.

šuba

(rus.) - 1. reverenda, kňazské rúcho, 2. dlhý kožuch

šubin

rus. *permon*

duch baní v Donbase. Zvyčajne je dobrý, ale môže byť aj zlý. Pomenovaný je podľa oblečenia: šuby (kožuchu). Chodí s horiacou pochodňou v ruke. Svojim zjavením predpovedal únik metánu. Prichádza na pomoc v nebezpečnej situácii.

Podľa legendy je to duch baníka, ktorý chcel zistiť, či sa v baniach nachádza metán. Pri určitej koncentrácii plyn nevybuchne, ale vyhorí. Kožuch ho mal chrániť pred popáleninami. Bohužiaľ, došlo k explózií a baník zahynul.

Šulininis (Szullinnijs)

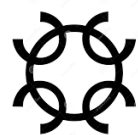
Studnec, Studenc fonetický zápis: Studenz

lit.= studničkový, rus. kolodeznik, kolodečnik t.j. studniar

V litovskej mytológii vládca studní a studničiek. Jeho dňami sú 20. marec a 8. jún, kedy je najvhodnejšie kopať studne. Tieto dni sú dňami studniarov. Vodu hľadajú pomocou prútika. (virgule), ale aj pomocou panvice, ako

sa zarosí na svitaní. Jeho symbol sa nazýva **kolodec** (studňa).

Cirkev prekryla sviatky sv. Theodorom (Fjodorom)

V slovinskej mytológii sa nazýva *Brbúč*. V ruských legendách je podobný *šilichan* (*šulikun*).

Šumič

kašub. Szēmich

lesný duch, jemne spievajúci stromom alebo lesným zvieratám. Prináša ticho a jemný šum. Jeho krok je sprevádzaný šumením stromov. Druh *lesovika*. Jeho žena sa nazýva **Šumicha**.

starosl. sa les nazýval šum, z toho šumný chlap = chlap ako hora. chorv. šuma = les

Zemepisný názov: Šumiac – pohorie na Slovensku, Šumava – pohorie v Čechách., Šumice – obec v Čechách, Srbsku a Rumunsku, Šumicha – obec v Rusku

šumovlas

nečistý duch; škriatok s dlhými zamotanými vlasmi, najčastejšie *lesovik*.

Šumrak, Szumrak » pekelník

šumarak

srb. = háj

zlý domáci alebo hájový duch

Zemepisný názov: Šumara, Šumarak – oblasti v Srbsku

šumska majka (lesná matka), lesovička » *lesovik*

bulh. gorska majka

šut, šutik, šutnik

lichoj šut

rus. šut = šašo, srandista, šutik = šaško

v ruských legendách nečistý duch, čertík. Tvári sa, že je biedny, dáva hádanky dievčatám, lieta k vdovám, stoná, láka a klame ľudí. Čarodejníci majú svojich šutikov, ktorí pre nich pracujú. Bývajú oblečení celí v modrom »*šmolko*.

V poľských legendách zosobnený satirický šašo sa nazýva Sowiźrzał, v nemeckom Eulenspiegel.

» *Sovij*

šuticha, šutovka

szutowka, szustnica, szuścica, suścica,

rus. šutka = vtíp

pomenovanie zlej prekliatej *rusalky* či vodníčky na Urale; je stará a škaredá a skôr nebezpečná, spolupracuje s diablom, duše utopencov musia pre ňu pracovať.

Vydávajú sa za smrteľníkov, ktorých majú rady, a takto sa vyslobodia od prekliatia.

Prenesene ženský šašo, šáška

Zemepisný názov: Šutovka – obce v Rusku, Šútovo, Šútovce – obce na Slovensku

Švaistiks (litov.) *Sveistiks*

Švent paukštinis, Swiecz punscynis (litov. paukštis = vták) *ohnivák vták*

šwiatłogońce » *ohnivák*

kostrogońce (rus. kostra = oheň)

Świeboda, Świętoboda (poľ.) *Svoboda*

Zemepisný názov : Świebodzin – mesto v Poľsku

Świetlice » *Poludnica*

świetliki » *bludička*

Świtezia (novopol.) *Rannica, Zornica*

świtezianka

víla z jazera *Kitež*

Neslovanské

šábes (hebr.) - židovská sobota, sviatočný deň

šábesdekel (hebr.) - židovská obradná mužská čiapočka

šajtan, šejtan (hebr.arab.) - satan, čert, diabol, šatun

Šakti – hinduistická bohyňa ženského princípu absolútneho božstva

šaman (tunguzsky, mongol.) - kňaz, čarodejník, kúzelník, liečiteľ, duchovný, prvý vykonávateľ kultu severovýchodnoázijských kmeňov

šamanizmus - špeciálna forma náboženskej viery a kultu založená na viere v zlých duchov, na primitívnych kozmologických predstavách, obradnickej funkcii šamana, spočívajúcej v náboženskej extáze slúžiacej k domnelému sprostredkovaniu styku s duchmi. Vyskytuje sa u severovýchodnoázijských mongolských kmeňov.

šariát (arab.) - zbierka mohamedánskych náboženských, spoločenských, trestných a občianskych zákonov založených na koráne

šejk (arab.) - do r.1922 najvyšší mohamedánsky kňaz

šém (hebr. schéma) - meno (tabuľka s týmto menom), ktorým sa oživoval *Golem*

šeol (hebr.) peklo, podsvetie

šiita (arab.) - prívrženec jednej vetvy islamu

šiitizmus (arab.) - vetva islamu uznávajúca za oprávnených nástupcov Mohameda iba potomkov jeho zaťa Aliho

šintoizmus (čín.jap.) - staré japonské náboženstvo vyznačujúce sa kultom cisára

Šiva (hind. milostivý) - jeden z trojice hinduistických bohov *Trimurti*. Boh plodnosti, stelesňuje nesmrteľnosť t.j. zánik a vznik súčasne. Jeho symbol je mesiac a pohlavný úd. » *Rod*

škapuliar (lat.) - 1. časť mníšskeho rúcha, 2. medailón, ktorý sa nosil na krku, *amulet*

špiritizmus (lat. spirit = duch) - viera v záhrobný život duchov mŕtvych a v možnosť dorozumenia sa s nimi prostredníctvom médií. Vyvolávanie duchov pomocou média. Médium sa hypnózou dostane do tranzu, potom obdrží rozkaz preniesť ducha mŕtveho, vtedy vyčíta z informačného pozadia podrobný životopis mŕtvej osoby a chová sa akoby samo bolo hľadaným mŕtvym »*okultizmus*

špirituál (lat.) - kňaz, dozorca v kňazskom seminári

šrí jantra (ind.) - magický obrazec používaný jogínom pri koncentračných cvičeniach, plošný tvarový žiarič. Používa sa ako späťosť mužského a ženského symbolu.

štóla (lat.) - 1. časť obradového kňazského rúcha, 2. poplatok za cirkevný úkon

štrapa (tal.nem.) - trápenie, galiba, *oštara*